

?leti?im Kurma ?steklili?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?leti?im Kurma ?steklili?i Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23229>

Özet

İletişim Kurma İstekliliği Ölçeği (İKÖ), bireylerin farklı sosyal ve iletişimsel bağlanılarda iletişim kurma veya bu iletişimi başlatma eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş **psikometrik** bir araçtır. Ölçek, Semra Alyılmaz ve Fatih Polatcan tarafından 2018 yılında, özellikle Türkçe konuşan popülasyonun iletişim davranışları güvenilir ve geçerli bir şekilde değerlendirilerek tasarlanmıştır. Bu ölçek, geleneksel İletişim Kurma İstekliliği (Willingness to Communicate - WTC) modellerini temel alarak, bireylerin kendilerini ifade etme konusundaki içsel motivasyonları ve eğilimlerini nicel olarak belirlemeyi amaçlamaktadır.

Ölçek geliştirme çalışması, 2018 yılında Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi'nde yayımlanmış olup, ölçeğin yapısal özelliklerini, geçerlik ve güvenirlik kanıtları sunulmaktadır. İKÖ, bireylerin sosyal ortamlarda, akademik çevrelerde veya kamusal alanlarda iletişimden kaçınma ya da iletişime yönelme düzeylerini anlamak için önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

İletişim Kurma İstekliliği, İletişim **Yapı**, Psikometrik Ölçek, Ölçek Geliştirme, İletişim Eğitimi, Sosyal Psikoloji.

Yazarlar

Semra Alyılmaz, Fatih Polatcan.

Amaç

İletişim Kurma İstekliliği Ölçeği'nin temel amacı, deneklerin çeşitli sosyal ve durumsal bağlanılarda (örneğin, küçük gruplar, resmi toplantılar, yabancılarla konuşma) iletişim kurma motivasyonunu ve istekliliğini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, bireylerin iletişim kaygısı, sosyal içe dönüklük veya dışa dönüklük gibi ilgili kişilik özellikleriyle bağlantılı olarak iletişim davranışları ne ölçüde sergilediğini belirlemeye yardımcı olur.

Ölçek, eğitim ve iletişim bilimleri alanında, özellikle iletişim becerileri eğitimi programlarının etkinliğini değerlendirmek ve iletişim kurma istekliliği düşük olan bireyleri tespit ederek onlara yönelik müdahale stratejileri geliştirmek için tasarlanmıştır. Bu sayede, bireylerin toplumsal ve profesyonel yaşamda daha etkin iletişim kurmalarına katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

Yapı

Ölçek, iletişim bilimlerinin merkezi bir kavramı olan **İletişim Kurma İstekliliği** (Willingness to Communicate - WTC) yapısını ölçmektedir. WTC, kişinin iletişim kurma fırsatı olduğu anda bunu

yapma yönündeki genel, sürekli eğilimi veya yatkınlığı olarak tanımlanır.

Bu **yapı**, sadece iletişim becerilerini değil, aynı zamanda bireyin iletişime yönelik tutumları, algılanan yeterliliğini ve durumsal kaygı düzeyini de kapsayan çok boyutlu bir özellik olarak kabul edilir. Alyılmaz ve Polatcan'ın çalışması, bu yapıyı Türkçe konuşan popülasyonda nasıl tezahür ettiğini ve hangi alt boyutlara ayrıldığını faktör analizi yoluyla ortaya koymayı amaçlamıştır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmasında, KÖ'nün **geçerlik** kanıtları sağlamak amacıyla çeşitli analizler gerçekleştirilmiştir. Başlıca geçerlik türü olarak yapı geçerliliği incelenmiştir. Yapı geçerliliği, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini gösterir. Bu amaçla, faktör analizi teknikleri kullanılarak ölçeğin iç yapıya doğrulanmıştır.

Ek olarak, ölçüt bağımlı geçerlik kapsamında, KÖ puanları, iletişim kaygısı veya sosyal içe dönüklük gibi ilgili diğer değişkenlerle kuramsal beklentilere uygun ilişkiler sergileyip sergilemediği araştırılmıştır. Bu bulgular, ölçeğin iletişim kurma istekliliğini doğru ve anlamlı bir şekilde ölçtüğünü destekler niteliktedir.

Güvenirlilik

İletişim Kurma İstekliliği Ölçeği'nin **güvenirlilik** analizleri, ölçek maddelerinin iç tutarlılığı ve ölçüm sonuçlarının zamana yayılan stabilitesini incelemiştir. İç tutarlılık, ölçeğin tüm maddelerinin aynı yapıyı ölçme derecesini ifade eder ve bu genellikle **Cronbach Alfa** katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır.

Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin maddeleri arasında güçlü bir korelasyon olduğunu ve ölçümün tutarlı olduğunu gösterir. Ölçek geliştirme çalışmasında elde edilen bu güvenirlilik katsayıları, KÖ'nün bilimsel araştırmalarda ve uygulamalarda güvenle kullanılabileceğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla, geliştirme sürecinin kritik bir aşaması olarak **Faktör Analizi** uygulanmıştır. Alyılmaz ve Polatcan (2018), ölçeğin boyut yapısını ortaya çıkarmak için genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanmışlardır. AFA sonuçları, ölçeğin kaç alt boyuttan oluştuğunu ve her bir maddenin hangi boyuta yüklendiğini göstermiştir.

Faktör analizinin sonuçları, KÖ'nün iletişim kurma istekliliğini oluşturan temel bileşenleri başarıyla ayrıştırdığını doğrulamıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik çerçeveye uygun olarak çok

boyutlu bir **psikometrik** yapı sergilediğini göstermiş ve araştırmacılara ölçekten elde edilen puanları yorumlama konusunda net bir çerçeve sunmuştur.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir yapısal ölçek geliştirilmiştir)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Genellikle 5'li veya 7'li Likert formatında yanıt seçenekleri kullanılır, ancak kaynakta kesin derecelendirme belirtilmemiştir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon ve Yükseköğrenim Öğrencileri

Yaş Grubu: Genç Yetkinler ve Yetkinler (18 yaş ve üzeri)

Popülasyon Detayları: Ölçek, Türkiye'deki üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir örnekleme standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Katılımcıların kendi iletişim becerileri hakkındaki beyanlarına dayanır.)

Anahtar Kelimeler

WTC, İletişim Etilimi, Sosyal Etkileşim, **Psikoloji**, İletişim Kaygısı, Türkçe Ölçek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Kaynakta belirtilmemiştir.

Bağlantılı E-posta Adresleri: semraalyilmaz@mynet.com

Yazın Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İletişim Kurma İstekliliği Ölçeği, 2018 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve ticari kullanım için gereken izinler, sorumlu yazar Semra Alyılmaz veya ilgili yayın kurum üzerinden temin edilmelidir. Ölçeğin ticari kullanım ücreti ve izin prosedürleri hakkında kesin bilgi için yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Alyılmaz, S. ve Polatcan, F. (2018). İletişim Kurma İstekliliği Ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(1), 447-458.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: iletisim-kurma-istekliligi-olcegi-toad.pdf.

İletişim Kurma İstekliliği Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde yer almadığı için bu bölümde sunulamamaktadır. Maddeler, yukarıda belirtilen referans makalede veya bağlantıda verilen PDF dosyasında bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM